

С Т А Н О В И Щ Е

от проф. д-р Владислав Огнянов Миланов

(Софийски университет „Свети Климент Охридски“,

Катедра по български език)

член на научното жури в конкурс за заемане на академичната длъжност
ДОЦЕНТ, обявен от ЮЗУ „Неофит Рилски” в ДВ. Бр. 46 от 19.05. 2026 г.

Относно: научната, научно-приложната и професионално-академичната
дейност и продукция, представена от гл. ас. д-р Любка Ненова

Кандидат: гл. ас. д-р Любка Ненова

I. Обобщени данни за научната продукция и дейността на кандидата

Гл. ас. д-р Любка Ненова, която е единствен кандидат в обявения конкурс по история на новобългарския книжовен език, е утвърден езиковед, добре познат с научните си приноси в областта на историческата и на съвременната лингвистика както у нас, така и в чужбина. Научната ѝ дейност я представя като изключително прецизен и задълбочен изследовател, който събира материала с уважение към ръкописната традиция и който умее да анализира задълбочено и последователно текстове, които само специалист с широка лингвистична подготовка може да анализира. От изключително прецизната подредба на документацията ѝ за конкурса, която улеснява авторите на рецензии и становища, е видно, че д-р Ненова е посветила цялата си професионална дейност на ръкописи и ръкописни източници, посветени на различни светци.

Обобщени количествени и качествени данни за научноизследователската и педагогическата дейност на кандидата

Общият брой на представените публикации – 44, е повече от достатъчно доказателство за последователността на научната ѝ дейност и съсредоточеността ѝ в историческата лингвистична проблематика. Днес все по-малко са специалистите езиковеди, които се посвещават на историческата лингвистика, защото да се работи с архаични текстове е трудоемка, а за някои и непосилна научна работа. В същото време представеният списък с научните изследвания на кандидатката за заемането на длъжността доцент е и сериозно доказателство за обвързването на научната работа на д-р Ненова с

практическата ѝ дейност като преподавател по историческите лингвистични дисциплини в Югозападния университет.

II. Оценка на научните и на практическите резултати и приноси на представената за участие в конкурса творческа продукция

В обявения конкурс д-р Ненова участва с монографичния труд **Чертковият препис на св.-Паисиевата „История славянобългарска“**. Това изследване е отдавна чакано от българската историческа лингвистика, защото допълва езиковата картина на българския свят, пречупена през погледа на Паисий Хилендарски в труда му, определян още и като начало на новобългарския книжовен език. Съпоставката с други важни за историята на книжовния език преписи дава възможност да се видят детайлите, кодирани под различни знаци, свързани с автора, който преписва, и с други значими за изследователите фактори. Чертковият препис става разпознаваем за науката след анализа на д-р Ненова и през осмислянето на връзките с останалите преписи, и с автографа, и с лексикалните и граматически особености, които го отличават от останалите разпознати преписи. Публикациите по темата на монографията представят кандидатката отново в светливата на задълбочен и прецизен изследовател, отдал професионалния си път на работата с Чертковия препис – лексикални особености, текстологичен анализ, новаторски идеи, житийни бележки за св. Йоан Рилски.

Много трудно е в кратко обобщение каквото предполага становището в такъв конкурс да бъдат представени приносите на д-р Любка Ненова. Почти е невъзможно. Не само защото и от минималните изисквания се вижда, че тя многократно е изпълнила критериите за заемането на длъжността, но и защото качествата на научната ѝ продукция са повече от достатъчни, за да им бъде посветен отделен изследователски описателен труд.

В представените за участие в конкурса избрани статии авторката е отделила текстовете, посветени на Митарствата на душата. Те са посветени на описанието на различни ръкописи, съхвранявани в три различни библиотеки. Авторката умело преплита езиковия анализ с текстологични наблюдения, но и това не е достатъчно за търсеция ѝ научен дух, затова осмисля интереса им през епохата на Българското възраждане и ги разглежда по фреските в различни църкви и манастири.

Траен интерес д-р Ненова демонстрира към средновековните служби, посветени на св. Йоан Рилски, а логично ръкописните материали са от библиотеката на Рилския манастир – духовния храм на българския народ. Фактът, че д-р Ненова е работила със слабо познати за науката ръкописи, говори много за същността ѝ като езиковед. Работата с ръкописи е изкуство, което не всеки изследовател може да овладее. Изисква търпение и много

често лишения от различен характер. Развива се не у всеки изследовател, затова е критерий за качество. Затова е и надеждна основа за следващите поколения езиковеди, които ще описват и дописват историята на книжовния език и историята на българското езикознание.

Оценка на научните резултати и приноси на кандидата, като се заяви ясно какъв е характерът им:

◆◆◆ Чертковият препис за първи път през анализите на д-р Ненова става ясно разпознаваем чрез задълбочения езиков и текстологичен анализ.

◆◆◆ Обогатяват се съществуващите знания през полагането на различни текстове в много по-широк контекст – не само свързан с историята на езика, но и с изкуството, културата и религията.

◆ Приложението на научните постижения на кандидатката е ясно разпознаваемо в работата ѝ със студентите българи, както и в разширяването на научната картина на света през представянето на слабо известни до момента текстове, придружени със задълбочения анализ на д-р Ненова. За историческата лингвистика това е значим принос, който се дължи изцяло на Любка ненова.

Публикуването на дисертационния ѝ труд е важно събитие не само за историческата лингвистика, но и за цялото българско общество, което би трябвало да припознава идентичността си и през образа на св. Иван Рилски, и през църковните богослужебни книги, които са посветени на него.

III. Критични бележки и препоръки.

Нямам нито критични бележки, нито забележки. Бих препоръчал на д-р Любка Ненова по-смело да представя научните си наблюдения на международни форуми, защото лингвистичните ѝ трудове притежават мащаб, съизмерим със световното научно мислене, а детайлите, до които достига през анализа на сложните исторически текстове, я нареджат сред имената на онези задълбочени изследователи, които са оставили незаличими дири в българското езикознание.

Ще си позволя тук да споделя, че познавам д-р Ненова като ръководител на Лабораторията за лингвистична география на България към Филологическия факултет на ЮЗУ, в която съм представял своя лекция по проблемите на публичната реч в балкански и в славянски контекст. Умението ѝ да организира общности от съмишленици, много ясно проличава и в статиите, които е създала в съавторство.

IV. Заключение

Убедено гласувам ЗА избирането на гл. ас. д-р Любка Ненова за доцент по история на българския книжовен език. Мисля също, че трябва по-скоро да направи следващата стъпка, защото има изграден характер на езиковед, който прецизно и задълбочено анализира сложната историческа езикова действителност, а това е умение, което е изградено с много усилия и с много труд. То е и дарба, непосилна за всеки(го), но д-р Любка Ненова я притежава и това не се измерва само с академични звания и длъжности.

11.09.2026 г.

Проф. д-р Владислав Миланов

Софийски университет, Катедра по
български език

OPINION

Prof. Dr. Vladislav Ognyanov Milanov

(Sofia University “St. Kliment Ohridski”,

Department of Bulgarian Language)

Member of the Scientific Jury in the competition for the academic position of
ASSOCIATE PROFESSOR, announced by South-West University “Neofit
Rilski” in the State Gazette, No. 46 of 19 May 2026

Regarding: the scientific, applied scientific, and professional-academic activities
and scholarly output submitted by Chief Assistant Professor Dr. Lyubka Nenova

Candidate: Chief Assistant Professor Dr. Lyubka Nenova

I. Summary of the Candidate’s Scholarly Output and Activities

Chief Assistant Professor Dr. Lyubka Nenova, the sole candidate in the announced competition in the field of the history of the Modern Bulgarian literary language, is an established linguist, well known for her scholarly contributions to both historical and contemporary linguistics, in Bulgaria and abroad. Her scholarly work presents her as an exceptionally meticulous and thorough researcher who collects and examines material with respect for the manuscript tradition and who is capable of conducting in-depth and consistent analyses of texts that can be properly interpreted only by a specialist with a broad linguistic background. The exceptionally precise organization of the documentation submitted for the competition, which greatly facilitates the work of the reviewers and members of the scientific jury, clearly demonstrates that Dr. Nenova has devoted her entire professional career to manuscripts and manuscript sources concerning various saints. Summary of Quantitative and Qualitative Data on the Candidate’s Research and Teaching Activities

The total number of publications submitted – 44 – provides more than sufficient evidence of the consistency of her scholarly work and her sustained focus on issues in historical linguistics. Today, there are increasingly fewer linguists who devote themselves to historical linguistics, as working with archaic texts is a demanding scholarly undertaking and, for some researchers, an extremely challenging one. At the same time, the list of scholarly studies submitted by the candidate for the position of Associate Professor constitutes substantial evidence of the connection between Dr. Nenova’s research and her practical work as a lecturer in historical linguistics at South-West University.

II. Assessment of the Scientific and Practical Results and Contributions of the Scholarly Work Submitted for the Competition

In the announced competition, Dr. Nenova participates with the monograph Chertkov's Copy of Paisius of Hilendar's "Slavonic-Bulgarian History". This study has long been awaited by Bulgarian historical linguistics, as it contributes to the linguistic picture of the Bulgarian world as viewed through the perspective of Paisius of Hilendar in his work, which has also traditionally been regarded as marking the beginning of the Modern Bulgarian literary language.

The comparison with other manuscripts of significance for the history of the literary language makes it possible to identify details encoded through different features and related to the copyist, as well as to other factors of considerable importance to researchers. Following Dr. Nenova's analysis and through the interpretation of its relationships with the other copies and with the autograph, Chertkov's copy becomes clearly identifiable within scholarly research, including through the lexical and grammatical features that distinguish it from the other known copies.

The publications related to the subject of the monograph once again present the candidate as a thorough and meticulous researcher who has devoted her professional career to the study of Chertkov's copy – its lexical features, textual analysis, innovative interpretations, and hagiographic notes concerning St. John of Rila.

It is extremely difficult to present, in the brief summary required by a statement in a competition of this kind, the contributions of Dr. Lyubka Nenova. It is almost impossible. This is so not only because even the minimum requirements demonstrate that she has fulfilled the criteria for appointment to the position many times over, but also because the qualities of her scholarly output are more than sufficient to warrant a separate descriptive research study devoted to them.

Among the selected articles submitted for the competition, the author has included a group of studies devoted to the Torments of the Soul. These studies describe various manuscripts preserved in three different libraries. The author skillfully combines linguistic analysis with textual observations, yet this is still not sufficient for her inquisitive scholarly spirit. She therefore interprets these texts in the context of the Bulgarian National Revival and examines their relationship with the frescoes found in various churches and monasteries.

Dr. Nenova has demonstrated a sustained interest in medieval services dedicated to St. John of Rila, and, logically, the manuscript materials she examines are from

the library of the Rila Monastery – the spiritual sanctuary of the Bulgarian people. The fact that Dr. Nenova has worked with manuscripts that are little known to scholarship speaks volumes about her qualities as a linguist. Working with manuscripts is an art that not every researcher can master. It requires patience and, very often, considerable personal sacrifice. This ability does not develop in every researcher and is therefore itself a criterion of scholarly quality. It also provides a reliable foundation for future generations of linguists who will continue to describe and expand the history of the literary language and the history of Bulgarian linguistics.

Assessment of the Candidate's Scholarly Results and Contributions and Their Nature Chertkov's copy becomes clearly identifiable for the first time through Dr. Nenova's analyses, based on her in-depth linguistic and textual examination.

Existing knowledge is enriched by placing different texts within a much broader context – one connected not only with the history of the language, but also with art, culture, and religion.

The practical application of the candidate's scholarly achievements is clearly evident in her work with students of Bulgarian Studies, as well as in the expansion of the scholarly picture of the world through the presentation of texts that have hitherto been little known, accompanied by Dr. Nenova's in-depth analysis. For historical linguistics, this represents a significant contribution attributable entirely to Lyubka Nenova.

The publication of her doctoral dissertation is an important event not only for historical linguistics but also for Bulgarian society as a whole, which should recognize its identity both through the image of St. John of Rila and through the ecclesiastical liturgical books dedicated to him.

III. Critical Remarks and Recommendations

I have neither critical remarks nor objections. I would recommend that Dr. Lyubka Nenova present her scholarly observations more confidently at international academic forums, because the scope of her linguistic research is comparable to that of international scholarship, while the details she uncovers through her analysis of complex historical texts place her among those thorough researchers who have left an indelible mark on Bulgarian linguistics.

I would also like to share here that I know Dr. Nenova in her capacity as Head of the Laboratory of Linguistic Geography of Bulgaria at the Faculty of Philology of South-West University, where I have delivered a lecture on issues concerning public speech in a Balkan and Slavic context. Her ability to organize

and bring together communities of like-minded scholars is also clearly evident in the articles she has co-authored.

IV. Conclusion

I hereby express my firm VOTE IN FAVOR of the appointment of Chief Assistant Professor Dr. Lyubka Nenova to the academic position of Associate Professor in the History of the Bulgarian Literary Language.

I also believe that she should soon take the next step in her academic career, because she has developed the qualities of a linguist who analyzes complex historical linguistic realities with precision and depth. This is a skill acquired through considerable effort and hard work. It is also a gift beyond the reach of everyone, but Dr. Lyubka Nenova possesses it, and this quality cannot be measured solely by academic titles and positions.

11 September 2026

Prof. Dr. Vladislav Milanov

Sofia University

Department of Bulgarian Language